

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **Vinařství Ludwig s.r.o.**, se sídlem Palackého 956, Roztoky, zastoupené Mgr. Františkem Korbelem, Ph.D., advokátem se sídlem Na Florenci 2116/15, Praha 1, proti žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Květná 504/15, Brno, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 12. 2024, č. j. 30 A 56/2023-292,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Státní zemědělské a potravinářské inspekce, inspektorátu v Brně (dále „správní orgán prvního stupně“), ze dne 17. 8. 2022, č. j. SZPI/CK784-110/2021 (dále „prvostupňové rozhodnutí“), byla žalobkyně shledána vinnou ze spáchání dvou přestupků podle § 39 odst. 2 písm. t) zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství (dále „zákon o vinohradnictví a vinařství“), tří přestupků dle § 39 odst. 2 písm. s) zákona o vinohradnictví a vinařství a jednoho přestupku podle § 39 odst. 1 písm. c) téhož zákona a byla jí uložena pokuta ve výši 3 000 000 Kč a povinnost uhradit náklady provedených laboratorních rozborů ve výši 101 880 Kč.

[2] Přestupků podle § 39 odst. 2 písm. t) zákona o vinohradnictví a vinařství (dále „přestupky č. 1 – 2“) se měla žalobkyně dopustit tím, že uváděla do oběhu vína, která nebyla vyrobena z hroznů sklizených ve vinařské oblasti Morava, ačkoliv žalobkyně jejich moravský původ deklarovala, a použila v rozporu s čl. 113 odst. 1 v návaznosti na odst. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (dále „nařízení EU č. 1308/2013“), tradiční výraz „jakostní víno s přívlastkem“ pro produkt, který nebyl vyroben v souladu s definicí tohoto tradičního výrazu; použila v rozporu s čl. 103 odst. 1 v návaznosti na odst. 2 písm. a) nařízení EU č. 1308/2013 chráněné označení původu „Morava“, „mikulovská“ pro produkt, který nebyl vyroben v souladu s definicí těchto chráněných označení původu, čímž se dopustila falšování produktu ve smyslu § 3 odst. 2 písm. a) bod 3 zákona o vinohradnictví a vinařství, přičemž jeho uvedením do oběhu porušila § 27 odst. 4 písm. b) bod 7 zákona o vinohradnictví a vinařství. Skutková zjištění se týkala vín s označením *Tramín červený* s přívlastkem výběr z hroznů, ročník 2017, číslo šarže 26617, a *Ryzlink rýnský* s přívlastkem pozdní sběr, ročník 2017, číslo šarže 27417, a to v balené verzi.

[3] Přestupků podle § 39 odst. 2 písm. s) zákona o vinohradnictví a vinařství (dále „přestupky č. 3 – 5“) se měla žalobkyně dopustit tím, že uváděla do oběhu vína, která nepocházela z vinařské oblasti Morava, ačkoliv žalobkyně jejich moravský původ deklarovala. Tím žalobkyně porušila § 27 odst. 4 písm. b) bod 2 zákona o vinohradnictví a vinařství. Skutková zjištění se týkala vín s označením *Ryzlink rýnský* s přívlastkem pozdní sběr, ročník 2017, číslo šarže 27417, a to v nebalené verzi; *Veltlínské zelené* s přívlastkem pozdní sběr, ročník 2017, číslo šarže 26517; *Ryzlink vlašský* s přívlastkem pozdní sběr, ročník 2017, číslo šarže 29517.

[4] Laboratoře správního orgánu prvního stupně provedly rozbor vzorků výše uvedených vín. Na základě zjištěného izotopového poměru kyslíku, vodíku a uhlíku v analyzovaném vínu a po jeho porovnání se vzorky tzv. autentických vín zařazenými do Evropské databanky vín dospěl správní orgán prvního stupně k závěru, že víno nebylo vyrobeno z hroznů sklizených ve vinařské oblasti Morava, ale v oblasti s mnohem sušším a teplejším podnebím.

[5] Přestupku podle § 39 odst. 1 písm. c) zákona o vinohradnictví a vinařství (přestupek č. 6) se měla žalobkyně dopustit tím, že opožděně oznámila, že dne 6. 4. 2021 ve 14:00 hod. přijala ze Slovenska víno s označením *Rulandské šedé*, číslo šarže 10621. Tím žalobkyně porušila § 14a odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství.

[6] Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 4. 2023, č. j. SZPI/CK784-133/2021 (dále „rozhodnutí žalovaného“), zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[7] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Brně (dále též „krajský soud“) rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. Předdeslal, že většinu žalobních námitek již správní soudy v minulosti vypořádaly, když rozhodovaly o žalobách žalobkyně proti opatřením, jež správní orgán prvního stupně vydal předtím, než se žalobkyně zahájil přestupkové řízení.

pokračování

Odkázal na odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 11. 2021, č. j. 30 A 23/2020-658, a na něj navazujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2024, č. j. 3 As 35/2022-103, a dále na odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 11. 2021, č. j. 30 A 24/2020-658, a na něj navazujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 3. 2023, č. j. 4 As 37/2022-109. Zdůraznil, že již v těchto řízeních se uplatnila pravidla, podle nichž byl správní orgán povinen zjistit skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti.

[8] Podstatu sporu shrnul krajský soud tak, že ač o zahraničním původu vín odebraných u žalobkyně vypovídá jen jediný přímý důkaz, jedná se o důkaz odborný a přesvědčivý, neboť vína žalobkyně neobstála ve srovnání s referenčními vzorky z Evropské databanky vín s velkou mírou spolehlivosti. Přestože by tento důkaz obstál sám o sobě, závěr žalovaného podporuje řada nepřímých důkazů, zejména další provedené rozbory jiných vín a také protokoly o kontrolách provedených u žalobkyně, z nichž vyplývají nesrovnalosti při vedení evidence a označování nádob v provozu žalobkyně. Žalobkyně měla pro svou procesní obranu dostatečné informace o vzorcích shromážděných v Evropské databance vín. Věděla, které naměřené hodnoty u jejích vín byly poměřovány a v porovnání s databází nevyhověly. Krajský soud nepřisvědčil žádné z žalobních námitek vytýkajících Evropské databance vín celou řadu vad. Uvedl, že pravidla pro shromažďování vzorků pro Evropskou databanku vín zajišťují dostatečnou reprezentativnost množiny vzorků a není mezi nimi požadavek na povinné zařazení vzorků ze zavlažovaných vinic. Také způsob použití této databáze byl v daném případě zcela korektní. Žalovaný porovnával izotopový obraz odebraných vín se všemi dvaceti vzorky v evropské databázi. Dodržování stanovených pravidel kontroluje vícestupňovým způsobem Evropské centrum pro kontrolu odvětví vína při společném výzkumném centru. Navíc žalovaný ověřil v průběhu předchozích řízení spolehlivost své metody i reprezentativnost vzorků ročníku 2017 řadou různých srovnání.

[9] Krajský soud upozornil na to, že skutkové tvrzení o důkazech chybějících ve spise vznesla žalobkyně poprvé až po uplynutí lhůty pro podání žaloby. Námitku tedy označil za opožděnou. Tentýž závěr učinil i v případě tvrzení, že spolehlivost výsledků dosažených pomocí porovnání izotopového obrazu odebraného vína s množinou referenčních vzorků autentických vín zpochybňují výsledky šetření Českého akreditačního institutu z podzimu roku 2024. Dodal, že námitka by tak jako tak nebyla důvodná. I kdyby totiž Český akreditační institut v roce 2024 zjistil na straně pověřené laboratoře závažná pochybení (což se nestalo), nebylo by možné z toho automaticky vyvozovat, že se jich laboratoř dopouštěla už o pět let dříve, kdy prováděla rozbory vín žalobkyně. Soud vychází ze skutkového stavu v době vydání rozhodnutí, proto je zbytečné provádět dokazování stran okolností, které následovaly až poté. V interpretaci odborného článku čínských autorů, na který žalobkyně poukazovala [Yuchena Menga a kol. *Hydrogen and Oxygen Isotop Fractionation Effect In Different Organ Tissues of Grapes Under Drought Conditions*, Journal of Agricultural And Food Chemistry, 2023-09-20], dal krajský soud za pravdu žalovanému. Uvedl, že autoři výzkumu nezpochybňují, že izotopový poměr kyslíku je podle dosavadních studií dobrým indikátorem původu vína, ba dokonce uvažují o tom, že by měření těžkých izotopů mohlo něco napovědět i o kvalitě vína. V úvodu článku se sice hypoteticky hovoří o možných dopadech použitých vodních zdrojů na výsledný izotopový obraz hroznů, ale ve skutečnosti autoři nic takového svým výzkumem neprokázali.

[10] Krajský soud uvedl, že rozbor kontrolního vzorku, který si žalobkyně nechala provést v akreditované laboratoři EUROFINs CZ (v současnosti Eurofins Food & Feed Testing Czech Republic s.r.o.), nijak nezpochybnil závěr žalovaného. Laboratoř jen potvrdila naměřené izotopové zastoupení vodíku, kyslíku a uhlíku, ale nijak je dále neinterpretovala. Změřila i izotopové hodnoty stroncia, ačkoliv to nepatří do rozsahu její akreditace, přičemž ani neuvedla hodnotu nejistoty měření. Její následnou interpretaci naměřených hodnot stroncia pak žalovaný zpochybnil tím, že nejsou nijak charakteristické pro vinařskou oblast Morava, což doložil odkazy na odbornou literaturu. Žalobkyně nedoložila nic, co by prokazovalo její tvrzení, že měření stroncia je pro určení geografického původu vína metodou spolehlivou a běžně používanou, či dokonce akreditovanou. Dle krajského soudu by bylo zbytečné provádět důkaz protokoly z kontrol provedených u žalobkyně až po vydání rozhodnutí žalovaného. Údajné důkazy o tom, že žalobkyně nedovezla nikdy žádné hrozny ani víno odpovídající odrůdy ze zahraničí, ve skutečnosti nebyly způsobilé spáchání přestupku vyloučit. Nebylo povinností správních orgánů odhalit celý skutkový děj nebo prokazovat ekonomickou smysluplnost přestupkového konání. Postačilo spolehlivě prokázat vlastnosti výsledného produktu, což se stalo pomocí akreditované zkušební metody založené na přístrojovém měření.

[11] Pokud šlo o opakované poukazy žalobkyně na význam závlahy pro izotopový obraz hroznů a naprostou výjimečnost sedlecké lokality, krajský soud odkázal na závěr žalovaného, který již jednou potvrdil v rozsudku č. j. 30 A 23/2020-658, podle něhož vliv závlahy je přesně opačný, než tvrdí žalobkyně a že v relativně malé a klimaticky homogenní vinařské oblasti Morava se z hlediska izotopového složení hroznů žádné extrémní lokality nevyskytují. Dle názoru krajského soudu žalovaný srozumitelně vysvětlil, že se žalobkyni nepodařilo prokázat naplnění podmínek pro liberaci, stejně jako to, že zde nebyl důvod, aby upustil od uložení správního trestu. Krajský soud se ztotožnil také s hodnocením žalovaného stran závažnosti spáchaných přestupků i polehčujících a přitěžujících okolností. Jako klíčové považoval krajský soud to, že spotřebitelům, kteří si chtěli koupit moravské víno, hrozilo, že si bez svého vědomí pořídí víno jiného původu. Ani dobu uplynulou od spáchání přestupku nebylo možno přičíst žalobkyni ku prospěchu, neboť byla dána objektivními okolnostmi. Krajský soud uzavřel, že újma tvrzená žalobkyní na poli dobré pověsti, dotací či omezení možností označovat svá vína určitými zeměpisnými označeními, nebyla pro věc relevantní.

II. Obsah kasační stížnosti

[12] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil. Namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku z důvodu, že se krajský soud nevypořádal s některými namítanými vadami Evropské databanky vín [zejména námitky, že reprezentativní vzorky nebyly odebrány z vhodných vinic, že nebyla reflektována rozmanitost pěstování révy vinné v celé České republice a že nebylo postupováno dle pravidel nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. 6. 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína (dále „nařízení č. 555/2008“)].

pokračování

[13] Krajský soud dle názoru stěžovatelky nevypořádal námitku specifické sedlecké oblasti, z níž pocházejí hrozny révy vinné, které byly použity na výrobu jejích vín. Části rozsudku č. j. 30 A 23/2020-658, na které krajský soud odkázal, se týkaly posuzování možného vlivu závlahy ze specifického zdroje vodního toku Dyje, nikoliv specifičnosti této oblasti jako celku. Správní orgány ani krajský soud se nezabývaly tím, ze které země konkrétně by hrozny mohly pocházet; dle názoru stěžovatelky taková země není. Správní orgány ani krajský soud nezohlednily klimatickou proměnlivost způsobenou klimatickou změnou. Srážkové úhrny se mohou lišit mezi stanovišti vzdálenými i několik set metrů; nelze vycházet z předpokladu, že když prší, tak prší všude a naopak. Neobstojí ani krajským soudem zmíněný postup, který odůvodňuje zahrnování vzorků ze zavlažovaných vinic do Evropské databanky vín pouze v suchých letech, kam rok 2017 neměl spadat. Rok 2017 však byl v sedlecké oblasti příznačný prohloubením hydrologického sucha. Tento extrém mohl vést k nesprávnému posouzení původu vín. Správní orgány ve vztahu k sedlecké oblasti nedisponovaly žádnými vlastními daty, kterými by zpochybnila výjimečnost této lokality. Stěžovatelka předložila odborné sdělení prof. Ing. P. P., Ph.D., ve kterém je sedlecká lokalita podrobně posouzena, a to i s možným dopadem na izotopový obraz hroznů. Z této lokality nepocházel v roce 2017 žádný reprezentativní vzorek zahrnutý v Evropské databance vín. Mohlo tedy dojít k tomu, že vzorky vín v databázi „nenašly“ žádný reprezentativní vzorek, s nímž by mohly být srovnávány. Krajský soud z předložené argumentace selektivně vybral pouze takové argumenty, které podporovaly závěry správních orgánů.

[14] Stěžovatelka namítá, že krajský soud nesprávně posoudil otázku, zda stěžovatelce pro uplatnění její obrany v řízení měly být zpřístupněny relevantní informace z Evropské databanky vín. Informace, které byly stěžovatelce zpřístupněny, jí neumožnily udělat si úsudek o tom, zda do databáze byly odebrány vzorky správným způsobem a vhodně. V důsledku toho bylo stěžovatelce odepráno právo na spravedlivý proces, neboť se k tomuto důkazu nemohla vyjádřit. I pokud by dané informace měly povahu „důvěrných“, nebylo důvodu je stěžovatelce odeprít. Správní orgány měly stěžovatelce umožnit vyjádřit se ke všem skutečnostem, které je vedly ke zjištění, že její vína nevyhovují znaku „geografický původ“, nikoliv jen k tomuto závěru. Nařízení č. 555/2008 ani prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2018/274 ze dne 11. 12. 2017 (dále „prováděcí nařízení č. 2018/274“) neznemožňují poskytnutí údajů z Evropské databanky vín. V daném případě je přinejmenším plně aplikovatelné zpřístupnění údajů podle čl. 28 odst. 2 tohoto předpisu pro kontrolní (či soudní) účely pověřeným orgánům (či vnitrostátním soudům). Z čl. 28 odst. 1 prováděcího nařízení č. 2018/274 plyne, že dané omezení se vztahuje pouze na „informace obsažené v analytické databance s údaji o izotopech“. Správním orgánům proto nic nebránilo zařadit do spisu veškeré informace o reprezentativních vzorcích neobsahující údaje o izotopech (např. o místech odběru vzorků) tak, aby stěžovatelka alespoň částečně mohla postupy správních orgánů posoudit a vyjádřit se k nim.

[15] Krajský soud dle stěžovatelky pochybil, pokud navzdory řádně uplatněné žalobní námitce neposoudil údaje z Evropské databanky vín. Odkaz krajského soudu na bod 25 rozsudku č. j. 3 As 35/2022-103 je nepřipadný, neboť ten se zabýval nereprezentativností srovnávacích databází pouze a výhradně v důsledku absence vzorků ze zavlažovaných vinic. Odkaz krajského soudu na kontrolu dodržování stanovených pravidel víceetapovým

způsobem Evropským centrem pro kontrolu odvětví vína při společném výzkumném centru je pro nyní vedené řízení irelevantní.

[16] Stěžovatelka má za to, že důkazy jí předložené ve svém souhrnu přinejmenším zavdaly důvodné pochybnosti o závěrech správních orgánů. Krajský soud je nesprávně bagatelizoval či zpochybnil. Ve vztahu k interní databázi žalovaného stěžovatelka prokázala, že žalovaný nepostupoval podle požadavků právních předpisů. Úvahy o možném falšování vína nejsou racionální – nákup kvalitního zahraničního vína s vyšším obsahem alkoholu by pro stěžovatelku neměl ekonomický význam. Stěžovatelka tři ze čtyř vín nechala zatřídit, což by vzhledem k procesu zatřídění Komise pro hodnocení a zatřídování vína a s ohledem na obecně zvýšenou pozornost u takových vín jistě nečinila, pokud by se jednalo o vína nikoliv tuzemského původu. Stěžovatelka poukazuje na nesprávné tvrzení krajského soudu o „akreditované zkušební metodě“, neboť se akredituje subjekt, nikoliv zkušební metoda. Skutkový stav věci nebyl dostatečně zjištěn. Pokud by bylo pravdivé tvrzení o zahraničním původu vín, mělo by být u stěžovatelky uloženo více vína, než je uvedeno ve vinařské evidenci. To se však nestalo. Řádné a důkladné zjištění skutkového stavu (prověřování možností způsobu spáchání přestupků, motivy, prověřování kontrolních systémů, výkupních lístků, evidence, výpovědí apod.) bylo v daném případě zásadního významu také proto, že u stěžovatelky nebylo zjištěno žádné pochybení obdobné povahy. Značně velká nejistota správnosti závěrů správních orgánů plyne i z míry spolehlivosti metody žalovaného, která je jen 97,5 %.

[17] Krajský soud nesprávně a nepřezkoumatelně posoudil povahu jediného důkazu o zahraničním původu vín. V napadeném rozsudku chybí úvahy o tom, že jediný důkaz o údajném zahraničním původu vín je důkazem přímým. Výsledky laboratorních testů by byly přímým důkazem o tom, že vína v prověřovaných parametrech neodpovídají množině parametrů stanovených reprezentativními vzorky z Evropské databanky vín, ne však o jejich zahraničním původu. Samotná provedená analýza izotopového složení vín stěžovatelky sama o sobě nevypovídá o jejich zahraničním původu. Jelikož nejde o přímý důkaz, měl být vytvořen jednoznačný a ucelený řetězec nepřímých důkazů, což se však nestalo.

[18] Stěžovatelka brojí proti tomu, že žalovaný i krajský soud bagatelizovali závěr zkušební laboratoře EUROFINS CZ o tuzemském původu jí vyráběných vín, který je v přímém rozporu se závěry správních orgánů.

[19] Stěžovatelka má za to, že krajský soud nesprávně vyhodnotil její námitky týkající se posouzení závažnosti polehčujících a přitěžujících okolností. Dopady v ekonomické rovině na spotřebitele byly zcela minimální, tato skutečnost měla být hodnocena ve prospěch stěžovatelky. Míra ekonomického ohrožení spotřebitelů výrazně klesla, případně vůbec nenastala tím, že vína byla vysoce kvalitní, jednalo se o vína přívlastková. Nejde tak jen o subjektivní aspekt, jak uvedl krajský soud. Stěžovatelka nesouhlasí ani s úvahou krajského soudu, že pokud nebyla zjišťována forma zavinění, naplní se zásada *in dubio pro reo* již tím, že toto zavinění není hodnoceno jako úmyslné. Skutečným projevem zásady *in dubio pro reo* totiž je, že pokud zjištěné okolnosti připouští různé závěry z hlediska zavinění pachatele, je třeba formu zavinění hodnotit jako nedbalostní, a tedy ve prospěch

pokračování

obviněného. Stěžovatelka namítá, že délka řízení musí jít za správním orgánem a danou skutečnost lze hodnotit ve prospěch stěžovatelky.

III. Vyjádření žalovaného

[20] Žalovaný uvedl, že kasační námitky jsou totožné s námitkami, které stěžovatelka vznášela v předchozích řízeních, ve kterých bylo rozhodováno na stejném skutkovém základě jako v rámci přestupkového řízení. Napadený rozsudek považuje žalovaný za přezkoumatelný a žalobní námitky za dostatečně konkrétně vypořádané, přičemž se závěry krajského soudu se ztotožňuje. Navrhuje, aby soud kasační stížnost zamítl.

[21] Z hlediska požadavků stěžovatelky na zpřístupnění informací z Evropské databanky vín je stěžejní čl. 28 odst. 3 prováděcího nařízení č. 2018/274, který zpřístupnění informací dle odst. 1 a 2 omezuje pouze na analytické údaje nutné k vyhodnocení vzorku. Žalovaný stěžovatelkou požadované informace do spisu zařadit nemohl, protože jsou z dat databanky, která je možno sdílet, vyloučeny. Stěžovatelka se po celou dobu řízení dožaduje informací o vzorcích uložených v databázi, aby mohla porovnat údaje se vzorky svých vín a prokázat vady databáze. Takto použití databáze nefunguje. Vstupních 20 vzorků každoročně odebraných pověřeným orgánem představuje reprezentativní množství vzorků pro oblast České republiky pro vytvoření vícerozměrného modelu, který tak vymezuje rozptyl dat pro všechna vína sklizená v daném období na území vinařských oblastí v České republice. Hodnocení vzorků stěžovatelky bylo provedeno vícerozměrnou diskriminační statistickou analýzou na základě porovnání naměřených hodnot izotopových poměrů vodíku, uhlíku a kyslíku vzorků stěžovatelky včetně nejistot měření vůči rozptylům stejných proměnných všech vzorků z databanky analytických hodnot pro sklizeň 2017. Stejným způsobem žalovaný hodnotil i vzorky ze zavlažovaných vinic zpracované dle pravidel databanky uvedených v nařízení č. 555/2008, které měl k dispozici, a do databanky nebyly zahrnuté, a žalovaný je tvořil za účelem výzkumu. Tyto vzorky v identickém hodnocení bezvýhradně obstály, čímž žalovaný prokázal, že zvolený statistický model hodnocení je použitelný i pro vzorky vín původem ze zavlažovaných vinic. Porovnání vzorků vína stěžovatelky s konkrétními vzorky vína v databázi by nemělo žádnou vypovídací hodnotu. Data o vzorcích z Evropské databanky vín je žalovaný povinen chránit jako důvěrná a není oprávněn je stěžovateli poskytnout.

[22] Žalovaný zdůrazňuje, že není povinností správního orgánu odhalit, jakým vínem a z jakého zdroje byla vína stěžovatelky falšována. Žalovaný poukazuje na své pochybnosti o tom, zda víno předložené stěžovatelkou k zařazení bylo totožné s vínem odebraným při kontrole. Při procesu zařazování vína není laboratorně ověřováno, zda se skutečně jedná o vína původem z Čech či Moravy. Navíc ta vína stěžovatelky, která byla zaříděna, nebyla v době zařazení naláhována, jednalo se tedy o nebalené víno. I víno, které bylo zaříděné, může být falšované nebo neznámého původu. Při vyjadřování výsledku analytických stanovení ve zkušebních laboratořích je obecně přijímána jako spolehlivá hladina pravděpodobnosti pro vyjádření výsledků hladina na úrovni 95 %. Toto rozložení funkce hustoty pravděpodobnosti je navíc oboustranné, takže na hladině pravděpodobnosti např. 97,5 % použité pro hodnocení jednoho ze vzorků žalobkyně, zbývá v jednom směru (v tomto případě tedy směrem k vzorku stěžovatelky) pouze 1,25 % oproti zbývajícím

pravděpodobnosti 98,75 %. Výroky o shodě na takovýchto hladinách pravděpodobnosti lze označit za zcela jednoznačné.

[23] Žalovaný nesouhlasí s tím, že by výsledky laboratoře žalovaného a laboratoře EUROFINS CZ byly v rozporu, neboť každá laboratoř v podstatě zkoumala něco jiného. Sedlecká lokalita se může jevit jako výjimečná z mnoha ohledů, ale z hlediska izotopových hodnot vína ze zde sklizených hroznů spadá do relativně malé a klimaticky homogenní vinařské oblasti Morava, ve které se žádné „*extrémní lokality*“, z pohledu izotopového složení hroznů, obecně nevyskytují.

IV. Další podání účastníků

[24] V replice stěžovatelka setrvává na argumentaci uvedené v kasační stížnosti. Zdůrazňuje, že nynější řízení je odlišné od řízení o přezkumu dříve vydaných opatření. Nelze tak bez dalšího vycházet z dřívějších závěrů soudů. Postupem správních orgánů a jejich aprobační krajským soudem byl v podstatě nastolen fakt, kdy se stěžovatelka v důsledku uložené pokuty a navazujících několika rozhodnutí o vrácení dotací ocitla na samotné hraně své existence, kdy je ohrožena její dosavadní bezproblémová podnikatelská činnost. I přes námitky stěžovatelky nebylo nikdy v řízení doloženo ani vysvětleno, jak se metodicky postupuje při výběru 20 vzorků do Evropské databanky vín tak, aby bylo zaručeno pokrytí všech specifík pěstování révy vinné v České republice a veškerých pěstitelských oblastí. Je přitom zřejmé, že kdyby všech 20 reprezentativních vzorků bylo vybráno například z litoměřické podoblasti nacházející se v severozápadních Čechách, s vysokou mírou pravděpodobnosti by v komparaci s nimi neobstálo mnoho vzorků z moravské pěstitelské oblasti, natož z jejích extrémních oblastí, jako je sedlecká lokalita. Vzhledem k tomu, že o výběru a dalších vlastnostech reprezentativních vzorků není nic známo, nelze vyloučit ani tento do jisté míry „*extrémní*“ příklad výběru reprezentativních vzorků, které mohly vést k nesprávným závěrům o zahraničním původu vín. Pokud jde o vliv závlahy, obecně platí, že závlaha zastoupení těžších izotopů v hroznech a následně ve vínech z nich vyrobených skutečně snižuje. Tyto obecné závěry však s ohledem na všechna specifika sedlecké oblasti nemusí platit v projednávaném konkrétním případě, kdy se jedná o velmi úspornou kapkovou závlahu zřejmě značně izotopově bohatší vodou, než je voda podzemní. Vliv značně úsporné kapkové závlahy se silným, ale neznámým izotopovým signálem ve velmi suchém roce 2017 na snížení nebo zvýšení izotopové odezvy v hroznech nebyl prokázán. Protože Evropská databanka vín neobsahuje žádný vzorek ze zavlažovaných vinic, není s čím sporné vzorky vín porovnávat. Stěžovatelce ani není známo, zda se v Evropské databance vín nachází alespoň nějaký reprezentativní vzorek z blízké či obdobně specifické oblasti, s nímž by mohly být vzorky vín přímo konfrontovány za účelem odborného vysvětlení či objasnění případných odlišností.

[25] Pro úplnost stěžovatelka dodává, že všechna sporná vína pocházela alespoň z části ze zavlažovaných vinic. Proto mají obdobný izotopový signál. Žalovaný i správní soudy dříve argumentačně vycházeli z toho, že v případě vína odrůdy Ryzlink vlašský se navzdory obdobnému izotopovému signálu nejednalo o hrozny ze zavlažované vinice. Stěžovatelka poukazuje na sdělení Zemědělského družstva Sedlec u Mikulova (dále „ZD Sedlec“) ze dne

pokračování

18. 3. 2025, které uvádí, že hrozny dané odrůdy pocházely z vinice, která byla z většiny pod závlahou. Jakkoliv žalovaný vyjadřuje možné pochybnosti o totožnosti vína předloženého stěžovatelkou k zařazení a vína odebraného při úřední kontrole, tato argumentace není validní. O totožnosti takového vína se žalovaný může lehce přesvědčit porovnáním analytických rozborů předložených vín k zařazení a sporných vín, odebraných při kontrole.

[26] V duplice žalovaný setrvává na svém vyjádření ke kasační stížnosti, pouze reaguje na některá tvrzení stěžovatelky. Žalovaný nesouhlasí s námitkou stěžovatelky, že nebylo vysvětleno, jak se metodicky postupuje při výběru 20 vzorků. Žalovaný téměř v každém podání vysvětluje, jak se databáze tvoří s tím, že pravidla pro shromažďování vzorků pro Evropskou databanku vín, která mají zajistit dostatečnou reprezentativnost množiny vzorků, jsou upravena právními předpisy EU. Popsaný propracovaný systém vylučuje, že by mohlo dojít ke sběru vzorků např. pouze z jedné podoblasti v České republice.

[27] Žalovaný má za to, že tvrzení o extrémech v izotopovém složení hroznů na specifických místech a o rozdílných klimatech v rámci vinařských oblastí České republiky nejsou podložena a považuje je za účelová. Jak přidaná závlaha, tak typ půdy svědčí o bohatém a trvalém zásobení zavlažovaných rostlin v lokalitě Sedlec vodou, což nevyhnutelně vedlo k nižším hodnotám izotopového zastoupení jak ^{18}O , tak ^{13}C hroznů ve srovnání s rostlinami rostoucími v jen velmi málo odlišném klimatu, avšak s omezenějším přístupem k vodě. Žalovaný v průběhu soudních i správních řízení předložil přesvědčivé důkazy z dlouhodobého pozorování izotopového zastoupení vín vyrobených z hroznů odebíraných přímo v sedlecké lokalitě ve srovnání s víny v celé databance ze stejné sklizně. V žádné ze sledovaných sklizní (2012, 2014, 2015 a dále 2018 i 2020) vzorky ze sedlecké lokality nevykazovaly výjimečné izotopové složení.

[28] Žalovaný se ohrazuje proti důkazu stěžovatelky předloženému v replice, jímž stěžovatelka předkládá odpověď nynějšího ředitele družstva vlastníciho vinici, ve které tvrdí, že vinice byla zavlažována. Odpověď je spolupodepsána panem Ctíradem Králíkem, který byl předsedou představenstva ZD Sedlec i v roce 2017. Toto tvrzení je zcela v rozporu s vyjádřením ze dne 6. 4. 2020, ve kterém Ctírad Králík, předseda představenstva ZD Sedlec, uvedl, že daná vinice v letech 2017 a 2018 nebyla zavlažována. Žalovaný uvedenou listinu příkládá jako přílohu dupliky. To, že Ryzlink vlašský nepocházel (ostatně stejně jako všechny ostatní vzorky stěžovatelky) ze zavlažované vinice, dále dokládá i vysoké zastoupení ^{13}C ve všech vínech stěžovatelky. V případě Ryzlinku vlašského bylo zastoupení vyšší, než vykazovalo 90 % vzorků v databance sestavené z vín z nezavlažovaných vinic. Přitom je vědecky nespochybnitelný fakt, že právě zastoupení uhlíku ^{13}C slouží jako indikátor tzv. vodního statusu vinice (nižší hodnota znamená více vody, vyšší hodnota naopak méně vody), kdy hodnota, kterou ve srovnání s ostatními víny sklizně 2017 vykazují vzorky stěžovatelky, jednoznačně dokládá, že hrozny použité na jejich výrobu ze zavlažovaných vinic vůbec nemohly pocházet.

[29] V dalších vyjádřeních stěžovatelka i žalovaný opakuji dříve vznesené argumenty, nebo závěry z nich vyplývající. Stěžovatelka trvá na tom, že neexistuje žádný důkaz o správnosti sestavení Evropské databanky vín v roce 2017. Stěžovatelka předkládá sdělení ZD Sedlec ze dne 19. 6. 2025, jež má potvrzovat informaci poskytnutou o závlaze vinohradů

ve sdělení ZD Sedlec ze dne 8. 3. 2025. Žalovaný upozorňuje na proměnlivost vyjádření ZD Sedlec.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[30] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[31] Nejvyšší správní soud na úvod předznamenává, že na základě kontroly provedené u stěžovatelky dne 12. 8. 2019 vydal správní orgán prvního stupně před zahájením přestupkového řízení mimo jiné dvě opatření ve vztahu k vínům z hroznů neznámého původu. Opatřením ze dne 10. 12. 2019, č. P107-71465/19/D, žalobkyni uložil, aby u svých odběratelů prověřila, zda se víno *Ryzlink rýnský*, číslo šarže 27417, nachází v tržní síti a v případě, že ano, zajistila jeho stažení nebo přeznačení. Proti tomuto opatření se žalobkyně neúspěšně odvolala a neuspěla ani ve správním soudnictví. Její žalobu zamítl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 25. 11. 2021, č. j. 30 A 24/2020-658, a její kasační stížnost zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 15. 3. 2023, č. j. 4 As 37/2022-109. Opatřením ze dne 10. 12. 2019, č. P107-71465/19/C, správní orgán prvního stupně žalobkyni zakázal vyrábět, resp. uvádět na trh vína *Ryzlink rýnský*, číslo šarže 27417 – nebalené, *Veltlínské zelené*, číslo šarže 26517 – nebalené, *Ryzlink vlašský*, číslo šarže 29517 – nebalené, a produkt *Ryzlink rýnský*, číslo šarže 27417 – balené. Stěžovatelka se proti opatření neúspěšně bránila odvoláním. Její následnou žalobu v této věci zamítl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 25. 11. 2021, č. j. 30 A 23/2020-658, a její kasační stížnost zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 8. 3. 2024, č. j. 3 As 35/2022-103.

[32] Stejně jako učinil krajský soud v napadeném rozsudku, i Nejvyšší správní soud na tomto místě předesílá, že většinu žalobních a kasačních námitek již správní soudy vypořádaly v rámci výše uvedených řízení. Kasační argumentace v projednávané věci se z velké části překrývá s tou, kterou stěžovatelka použila v předchozích řízeních u správních soudů. V těchto řízeních stěžovatelka zejména rozporovala vyhodnocení testovaného vína jako nevyhovujícího z hlediska deklarovaného geografického původu, tedy namítala, že bylo vyrobeno z hroznů pěstovaných ve vinařské oblasti Morava. Nejvyšší správní soud se tak již v předchozích řízeních podrobně zabýval tím, zda žalovaný na základě provedeného procesu ověření deklarovaného původu testovaného vína dospěl ke správnému výsledku. Nejvyšší správní soud v této věci posoudil tyto námitky s ohledem na povahu přestupkového řízení, avšak ani nyní neshledal důvod se od závěrů, které učinil v rozsudcích č. j. 4 As 37/2022-109 a č. j. 3 As 35/2022-103, jakkoliv odchýlit.

[33] Nejvyšší správní soud proto nejprve stručně shrne soubor argumentů, které vedly k neúspěchu stěžovatelky v řízení před krajským soudem (a i v předchozích řízeních). Podstatou je, že o zahraničním původu vín odebraných u stěžovatelky vypovídá zásadní důkaz, a to výsledek zkušební metody SZPI 4911. Jde o důkaz odborný a přesvědčivý, neboť tato vína neobstála ve srovnání s referenčními vzorky z Evropské databanky vín s velkou

pokračování

mírou spolehlivosti. Nejednalo se o hraniční případ, kdy by se testované víno odchylovalo pouze nepatrně od stanoveného izotopového rozmezí, nýbrž se odchylovalo naprosto zásadním způsobem (k tomuto závěru ostatně již Nejvyšší správní soud dospěl v bodu 58 rozsudku č. j. 4 As 37/2022-109). Navíc jde prakticky o čtyři porovnání v jednom, neboť do multivarietní diskriminační analýzy vstupují čtyři na sobě zcela nezávislé proměnné. Stěžovatelka se snažila tento důkaz zpochybnit zejména poukazy na to, že hrozny, z nichž víno vyrobila, mohly mít odlišný izotopový obraz nikoliv proto, že pocházely ze zahraničí, ale protože pocházely ze zavlažované vinice v sedlecké lokalitě. Tato tvrzení žalovaný vyvrátil, neboť přesvědčivě a s odkazy na odbornou literaturu vysvětlil, že dostatek vody daný závlahami nemůže nikdy zvýšit množství těžkých izotopů ve víně, může ho nanejvýš snížit, a navíc vydatné srážky v sedlecké lokalitě v září 2017 vliv závlah zcela vymazaly. Proto nijak nevádí, že Evropská databanka vín neobsahuje pro ročník 2017 žádné víno z moravské zavlažované vinice. Jakékoliv pochybnosti pak žalovaný a správní orgán prvního stupně odstranili tím, že pomocí téže metody, jakou hodnotili vína stěžovatelky, zhodnotili i další vína, jež na moravských zavlažovaných vinicích pěstována byla, a ta bez problémů obstála. Jednalo se jednak o vína téhož ročníku, ale z jiných vinařských obcí téže oblasti, a dále o vína jiných ročníků, ale zase z totožných vinic ZD Sedlec, na nichž měly být údajně sklizeny hrozny pro vína stěžovatelky. Ve všech výše uvedených srovnáních použily správní orgány pro ověření své metody vína autentická (sklizeň i výroba pod úředním dozorem). Byla otestována ale i vína z komerční produkce, vyrobená z hroznů sklizených podle tvrzení ZD Sedlec na týchž vinohradech jako hrozny dodané stěžovatelce, a to v roce 2017. A i ta v izotopovém porovnání obstála. Stěžovatelčiným teoriím navíc neodpovídá ani fakt, že odebraná vína měla být vyrobená z hroznů ze zavlažovaných vinic v Sedleci pouze zčásti, a jedno dokonce vůbec ze zavlažované vinice pocházet nemělo. Přesto všechna vykazala velmi podobné vysoké poměry těžkých izotopů vodíku, kyslíku a uhlíku. Ze spisového materiálu tak vyplývá mnoho skutečností, které potvrzují teze žalovaného, a naopak zásadně odporují tvrzením stěžovatelky ohledně specifčnosti vín z vinic ZD Sedlec.

K přístupu stěžovatelky k údajům v Evropské databance vín a k namítaným vadám Evropské databanky vín

[34] Stěžovatelka poukazuje na povahu přestupkového řízení, ve kterém se plně aplikují trestněprávní zásady. Trvá na tom, že měla mít možnost se v plném rozsahu seznámit s relevantními údaji, které by jí umožnily ověřit správnost Evropské databanky vín. V návaznosti na to stěžovatelka namítá, že bylo zasaženo do jejího práva na spravedlivý proces, neboť se nemohla v plném rozsahu vyjádřit k jedinému důkazu o své vině.

[35] K povaze přestupkového řízení se krajský soud dle názoru Nejvyššího správního soudu podrobně vyjádřil v bodě 28 napadeného rozsudku, ve kterém poukázal na to, že již předchozí řízení, ve kterých byla žalobkyni ukládána opatření, byla řízeními z moci úřední, ve kterých byly stěžovatelce ukládány povinnosti. I v těchto řízeních byl správní orgán mimo jiné povinen zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) a dát stěžovatelce možnost vyjádřit se ke všem podkladům rozhodnutí (§ 36 odst. 3 správního řádu). Vzhledem k tomu, že vydaná opatření citelně zasahovala do práv stěžovatelky, neboť zákaz uvádět vína na trh a povinnost jejich stažení nepochybně měly na podnikání stěžovatelky velký dopad, kladl krajský soud

v předchozích řízeních na kvalitu zjištění skutkového stavu a zachování procesních práv stejný důraz jako v přestupkovém řízení. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s tím, že i v předchozích řízeních byl zjištěn skutkový stav bez důvodných pochybností, tak jak je popsáno v rozsudcích č. j. 4 As 37/2022-109 a č. j. 3 As 35/2022-103. Pokud stěžovatelka ve vztahu k porušení trestněprávních zásad nyní konkrétně namítá nemožnost se kvalifikovaně vyjádřit k důkazu o vině, Nejvyšší správní soud této námitce z níže uvedených důvodů nepřisvědčil.

[36] Stěžovatelka namítá, že jí měly být v plném rozsahu poskytnuty údaje o jednotlivých referenčních vzorcích v Evropské databance vín. Tato otázka však nezávisí pouze na povaze přestupkového řízení a s ní související aplikací trestněprávních zásad, ale rovněž na pravidlech pro poskytování údajů z Evropské databanky vín upravených unijními předpisy. Jak výstižně vyjádřil krajský soud v bodě 33 napadeného rozsudku, unijní předpisy v zájmu zachování účinnosti kontrol neumožňují poskytovat veškeré detailní informace o jednotlivých referenčních vzorcích z Evropské databanky. Nelze než zopakovat, že údaje shromážděné v Evropské databance vín je možné poskytovat pouze osobám, které informace v nich obsažené vypracovaly, dále laboratořím pověřeným členskými státy, příslušným správním orgánům a vnitrostátním soudům za podmínek uvedených v čl. 27 odst. 7 písm. e) a čl. 28 odst. 1, 2 a 3 prováděcího nařízení č. 2018/274. I laboratořím, správním orgánům a soudům se zpřístupní pouze informace týkající se příslušných analytických údajů nutných k vyhodnocení rozboru vzorku podobných vlastností a obdobného původu. Neomezený přístup k veškerým informacím o referenčních vzorcích by totiž umožnil jejich zneužití například ke zjištění „přípustné míry falšování“. V důsledku toho by pak mohlo dojít k ochromení systému kontroly nejen ve vztahu k zeměpisnému původu.

[37] Sama stěžovatelka si je vědoma omezení uvedeného v čl. 28 odst. 1 prováděcího nařízení č. 2018/274, dle kterého laboratořím, správním orgánům a soudům mohou být v odůvodněných případech z Evropské databanky vín poskytnuty toliko „*informace obsažené v analytické databance s údaji o izotopech*“. Stěžovatelka z toho vyvozuje, že správní orgány mohly do spisu zařadit další informace o reprezentativních vzorcích tak, aby stěžovatelka alespoň částečně mohla postupy orgánů posoudit a vyjádřit se k nim. Stěžovatelku je třeba upozornit na to, že další analytické údaje (kromě těch „základních“ uvedených níže v bodě 39) by si při splnění ostatních předpokladů správní orgány, resp. krajský soud, mohli vyžádat v situaci, kdy by to shledali potřebným (řádně odůvodněným), a muselo by se jednat o analytické údaje nutné k vyhodnocení rozboru vzorku.

[38] Nejvyšší správní soud v této věci dospěl k závěru, že nebyla splněna již první podmínka, a to odůvodněná potřeba vyžadovat si další údaje, proto se již nezabýval tím, jak široký je pojem analytické údaje nutné k vyhodnocení rozboru vzorku. Krajský soud v bodech 35 až 38 napadeného rozsudku podrobně a přesvědčivě odůvodnil, proč mu nevznikly pochybnosti o správnosti údajů v Evropské databance vín a proč neshledal potřebu vyžádat si další údaje (lze poukázat na hypotetické úvahy stěžovatelky, ze kterých vadnost databáze vyvozovala, nastavení pravidel pro shromažďování vzorků, systém kontroly dodržování těchto pravidel, testy provedené správními orgány pro ověření spolehlivosti metody, reprezentativnosti vzorků a výsledku). Ostatně reprezentativnost srovnávacích databází z hlediska absence vzorků ze zavražďovaných vinic potvrdil i Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 3 As 35/2022-103 (srov. bod 25). Byť tento rozsudek posuzoval

pokračování

reprezentativnost databází jen zčásti (ve vztahu k absenci vzorků ze zavlažovaných vinic), nelze odkaz na něj považovat za nepřipadný, jak namítá stěžovatelka. Nutno dodat, že se nejednalo o jediný odkaz krajského soudu v rámci vypořádání námítky chybějícího přístupu k informacím. V bodě 32 napadeného rozsudku krajský soud odkázal taktéž na bod 80 rozsudku č. j. 30 A 23/2020-658, na str. 25 až 27 prvostupňového rozhodnutí a na str. 38 rozhodnutí žalovaného a v bodech 33 až 38 napadeného rozsudku ve vypořádání námítky pokračoval.

[39] Nejvyšší správní soud podotýká, že požadavky stěžovatelky směřující ke zjištění konkrétních porovnávání vín (veškerých informací včetně druhu vzorku, místa odběru, množství odebraného vzorku) se mívají s tím, jakým způsobem je podle prováděcího nařízení č. 2018/274 zjišťován původ vína. U jednotlivých vzorků se totiž posuzuje, zda určitému původu odpovídají (jestli se pohybují mezi krajními hodnotami jednotlivých parametrů), přiřazení izotopových hodnot ke konkrétním referenčním vzorkům není zásadní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2022, č. j. 8 As 108/2020-33, bod 16). Krajský soud přitom poukázal na to, že pokud by databáze pro Českou republiku obsahovala nereprezentativní vzorky, tak by se to projevilo zvýšenou chybovostí ve správních řízeních, což se však nestalo. Již samotná pravidla pro shromažďování vzorků pro evropskou databanku přitom zajišťují dostatečnou reprezentativnost množiny vzorků. Dodržování stanovených pravidel kontroluje vícestupňovým způsobem Evropské centrum pro kontrolu odvětví vína při společném výzkumném centru. S ohledem na charakter evropské databanky a pravidla stanovená evropským právem je zřejmé, že sledované údaje podstatné pro určení geografického původu vína jsou shromažďovány napříč českými oblastmi a odrůdami. Stěžovatelka byla seznámena se způsobem, jakým žalovaný a správní orgán prvního stupně prováděl vyhodnocení geografického původu odebraného vína (porovnání odebraných vín s množinou referenčních vzorků pomocí čtyř různých poměrů těžkých izotopů vodíku, kyslíku a uhlíku), byly jí známy hodnoty izotopů naměřené u jejích vín. Stejně tak jí bylo známo, s jakou množinou vzorků žalovaný odebraná vína porovnával (s množinou tvořenou všemi dvaceti vzorky v Evropské databance vín, a dále s množinou sedmnácti vzorků sestávající zčásti ze vzorků z evropské databáze a zčásti ze vzorků z interní databáze s datem sběru časově blízkým tomu, jež udávala pro své hrozny stěžovatelka). Stěžovatelka byla seznámena i s tím, že Evropská databanka vín pro oblast Morava neobsahovala za rok 2017 žádný vzorek vína vyrobeného z hroznů vypěstovaných na zavlažované vinici. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že do práva stěžovatelky na spravedlivý proces (včetně práva se kvalifikovaně vyjádřit k důkazům) nebylo zasaženo tím, že jí nebyly zpřístupněny veškeré detailní informace o jednotlivých referenčních vzorcích v Evropské databance vín. Stěžovatelka měla dostatečné množství konkrétních informací a mohla argumentovat tím, že se její případ vymyká, a uvést z jakých důvodů, případně mohla poukázat na konkrétní hodnoty z jiných vinic v České republice a prokazovat tak nesprávnost Evropské databanky vín. Stěžovatelka si také mohla zajistit znalecký posudek či odborné vyjádření, kterým mohla prokázat, že se v jejím případě jednalo o víno, které bylo vyrobeno z hroznů sklizených ve vinařské oblasti Morava (že naměřené hodnoty vodíku, kyslíku a uhlíku odpovídají deklarovanému původu vín) – například na základě nějaké „vlastní databáze“. To však neučinila. Naopak správní orgány provedly řadu srovnání i z interní databáze, kterými byla reprezentativnost množiny vzorků a správnost výsledku potvrzena.

[40] Jelikož se Nejvyšší správní soud v plném rozsahu ztotožnil s důvody, kterými krajský soud podpořil svůj závěr o absenci pochybností o správnosti Evropské databanky vín, nezabýval se blíže hypotetickou otázkou, zda by stěžovatelka mohla či nemohla být seznámena s dalšími údaji z Evropské databanky vín, pokud by byly součástí spisu.

[41] Nelze přisvědčit ani kasačním námitkám nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku z důvodu chybějícího vypořádání některých namítaných vad Evropské databanky vín, konkrétně námitek, že reprezentativní vzorky nebyly odebrány z vhodných vinic, že nebyla reflektována rozmanitost pěstování révy vinné v celé České republice včetně extrémních lokalit a že při odběru vzorků nebylo postupováno podle pravidel nařízení č. 555/2008. Zejména je nutné poukázat na to, že tyto žalobní námitky stěžovatelka uvedla toliko jako domněnky plynoucí z jejího přesvědčení, že pokud vzorky jejích vín neobstály, musí být chyba v Evropské databance vín. Takto formulované obecné a hypotetické žalobní námitky nebyl krajský soud povinen jednotlivě vypořádávat, odůvodnil-li přesvědčivě v napadeném rozsudku svůj závěr o tom, že nemá pochyb o správnosti tvorby a vedení Evropské databanky vín. To podle názoru Nejvyššího správního soudu krajský soud učinil v bodech 36 až 38 napadeného rozsudku, v rámci kterých implicitně vypořádal i námitky stěžovatelky uplatněné pod body 49 a 50 žaloby. Nutno dodat, že princip tvorby Evropské databanky vín a zajištění reprezentativnosti vzorků v databázi vysvětlily správní orgány stěžovatelce již v prvostupňovém rozhodnutí (str. 44 až 47, 55, 74 až 75) i v rozhodnutí žalovaného (srov. str. 39). Funkčnost analytické metody pro určování geografického původu vína je těžko zpochybnitelná, neboť se jedná o metodu založenou na posledních poznatcích vědy, která je užívána napříč celou Evropskou unií. Krajský soud rovněž upozornil na řadu srovnání, která správní orgány provedly za účelem ověření spolehlivosti této metody i reprezentativnosti vzorků ročníku 2017.

[42] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že nemůže být důvodná námitka stěžovatelky spočívající v tvrzení, že pokud již dříve bylo prokázáno, že správní orgán při tvorbě své vlastní interní databáze nepostupoval podle pravidel nařízení č. 555/2008, tím obezřetněji měl krajský soud přistoupit k vypořádání námitek týkajících se tvorby a vedení Evropské databanky vín. K namítaným vadám interní databáze odkazuje Nejvyšší správní soud na body 29 až 38 rozsudku č. j. 3 As 35/2022-103, ve kterých dospěl k závěru, že „[s]pisový materiál tedy neobsahuje žádný přímý důkaz o nedodržování povinností žalovaným při vytváření interní databáze pro rok 2017, která je v nyní řešeném případě relevantní, a už vůbec ne při odběru vzorků pro evropskou databanku“. Rovněž krajský soud v bodu 36 napadeného rozsudku dospěl k závěru, že pokud orgán pověřený správními orgány někdy (nikoliv pro rok 2017) při tvorbě interní databáze nepostupoval plně v souladu s evropskými předpisy (například nezaznamenával údaje o srážkách), tak to bylo dáno mylným přesvědčením, že se na sběr hroznů pro interní databázi evropské předpisy nevztahují. Z toho však vůbec nevyplývá, že by snad pověřený orgán nedodržoval tyto předpisy při získávání vzorků pro Evropskou databanku vín, neboť zde nebylo sporu o tom, že se na toto získávání vzorků evropské předpisy vztahují. Nejvyšší správní soud se s tímto posouzením ztotožňuje. Nic tak nenasvědčuje tomu, že by v této věci existovaly pochybnosti o správnosti Evropské databanky vín.

pokračování

*K povaze důkazu spočívajícího v rozboru izotopového složení vín stěžovatelky
a jeho porovnání se vzorky v Evropské databance vín*

[43] Stěžovatelka namítá, že krajský soud nesprávně posoudil jediný důkaz, který vypovídá o zahraničním původu vín, jako důkaz přímý. Nadto svůj závěr nedostatečně odůvodnil. Dle názoru stěžovatelky výsledky laboratorních rozborů mohou být přímým důkazem o tom, že vína v prověřovaných parametrech neodpovídají množině parametrů stanovených reprezentativními vzorky z Evropské databanky vín. Nemohou však být přímým důkazem o zahraničním původu vín. Námitka není důvodná.

[44] Za přímý důkaz lze považovat takový důkaz, který bezprostředně prokazuje rozhodnou skutečnost. Mezi stranami není sporné, že provedená analýza izotopového složení vín stěžovatelky je přímým důkazem o tom, že izotopové složení vín stěžovatelky neodpovídá referenčním vzorkům z Evropské databanky vín. Za situace, kdy krajský soud ani Nejvyšší správní soud nemají pochybnosti o tvorbě a vedení Evropské databanky vín, lze takové zjištění skutkového stavu považovat za dostatečné pro vyslovení závěru o tom, že vína stěžovatelky jsou neznámého původu. Nelze však pominout, že jak žalovaný (srov. zejména str. 37 jeho rozhodnutí), tak krajský soud (srov. zejména bod 42 napadeného rozsudku) poukázali na to, že uvedený důkaz není důkazem jediným, nýbrž k němu přistupuje řada dalších důkazů (provedené rozborů jiných vín, protokoly o kontrolách provedených u stěžovatelky, z nichž vyplývaly nesrovnalosti při vedení evidence a označování nádob v provozu), které ve výsledku tvoří stěžovatelkou požadovaný ucelený logicky provázaný důkazní řetězec.

[45] Přestože tedy krajský soud vlastní argumentací podrobněji neodůvodnil svůj závěr o tom, že provedená analýza izotopového složení vín stěžovatelky má povahu přímého důkazu, neshledal Nejvyšší správní soud napadený rozsudek z tohoto důvodu nepřezkoumatelným. Z bodů 40 a 41 napadeného rozsudku je jednoznačně seznatelné, že krajský soud žalobní námitku nepominul. Krajský soud uvedl, že tato námitka byla dostatečně vypořádána žalovaným, přičemž odkázal na argumentaci uvedenou na str. 36 až 37 rozhodnutí žalovaného, se kterou se ztotožnil a dodal, že i on považuje provedenou analýzu vín za přímý důkaz. I na tomto místě Nejvyšší správní soud poznamenává, že není účelem správního soudnictví opakovat již jednou vyřčené. Jestliže krajský soud dospěl v otázce posouzení povahy daného důkazu ke stejnému názoru jako žalovaný, mohl na toto odůvodnění v rámci své argumentace odkázat (srov. např. rozsudky NSS ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS, ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).

K posouzení důkazů předložených stěžovatelkou krajským soudem

[46] Stěžovatelka namítá, že krajský soud zcela bagatelizoval jí tvrzené skutečnosti a předložené důkazy. Brojí proti tomu, že je krajský soud posuzoval izolovaně, nikoliv ve vzájemných souvislostech. Sama má za to, že uvedené skutečnosti ve svém souhrnu vedou k důvodným pochybnostem o závěru žalovaného.

[47] Ke skutečnostem, které stěžovatelka v řízení před krajským soudem uváděla na svou obranu, se krajský soud vyjádřil v bodech 48 a 49 napadeného rozsudku. Upozornil přitom

na to, že některé z nich již odmítl dříve buď sám krajský soud v rozsudku č. j. 30 A 23/2020-658, bod 79 (senzorická zkouška u zařídovací komise), nebo Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 3 As 35/2022-103, body 26 až 28 (tvrzení, že stěžovatelka nemohla disponovat hrozny či vínem ze zahraničí a že žalovaný byl povinen prokázat, odkud hrozny skutečně pocházejí). Krajský soud dodal, že se všemi skutečnostmi se pak vyrovnaly správní orgány buď v prvostupňovém rozhodnutí na str. 78 až 82, nebo v rozhodnutí žalovaného na str. 35 až 36, 40, 54 až 57 a 60.

[48] Nejvyšší správní soud předesílá, že podstata kasační námitky spočívá v tom, že stěžovatelka hodnotí jí tvrzené skutečnosti a předkládané důkazy jinak, než jak učinil krajský soud. Nesouhlas stěžovatelky s hodnocením důkazů či důkazních návrhů ze strany správních orgánů a krajského soudu nepředstavuje důvod pro učinění závěru, že tyto orgány dané důkazy nezohlednily. Jelikož úlohou kasačního přezkumu není opakovat již jednou vyřčené, odkazuje Nejvyšší správní soud na výše uvedené části rozsudků správních soudů a rozhodnutí správních orgánů a dodává, že tato rozhodnutí detailně popisují, co všechno vedlo správní orgány a soudy k názoru, že skutečnosti a důkazy předkládané stěžovatelkou nejsou s to zpochybnit zjištění žalovaného a závěry z nich vyplývající. Nejvyšší správní soud s myšlenkovými pochody i výslednými názory krajského soudu i žalovaného souhlasí, jelikož všechny zásadní skutečnosti vyplývající ze spisového materiálu potvrzují teze žalovaného a naopak zásadně odporují tvrzením stěžovatelky nebo jsou tvrzení stěžovatelky vůči nim mimoběžná (příkladmo lze uvést tvrzení stěžovatelky o tom, že podvodné jednání by odporovalo jejím zásadám, že dodržuje právní předpisy, že má zavedený důmyslný kontrolní systém, či úvahy o tom, jak by stěžovatelka byla bývala postupovala, pokud by se snad rozhodla vína falšovat).

[49] Stěžovatelka uvádí, že pokud by bylo pravdivé tvrzení o zahraničním původu vín, mělo by u ní být uloženo více vína, než je ve vinařské evidenci, neboť by logicky nemohly být použity lokální hrozny révy vinné, které byly pro účely výroby vín vykoupeny. Namítá, že takové víno ale nebylo při kontrolách zjištěno, a nebyl tedy dostatečně zjištěn skutkový stav. Rovněž namítá, že ani z výsledku svědků nevyplývalo podezření, že by stěžovatelce mohly být dodavateli dodány hrozny cizozemského původu. Námitka není důvodná. Uvedená skutečnost není skutečností, kterou by měl správní orgán prokazovat, aby unesl důkazní břemeno ve vztahu ke skutečnostem, které naplňují skutkovou podstatu daného přestupku. Je třeba připomenout, že odpovědnost za uvedený přestupek je odpovědností objektivní, tj. odpovědností za následek, bez ohledu na zavinění. Jak správně uvedl krajský soud v napadeném rozsudku, nebylo povinností správních orgánů odhalit celý skutkový děj nebo prokazovat ekonomickou smysluplnost přestupkového jednání. Stejně tak nebyl správní orgán povinen prokazovat existenci skutečností, jež dle úvah stěžovatelky měly být příčinou (stěžovatelka příkladmo poukazuje na motiv) či důsledkem vytýkaného jednání. Pro to, aby mohla být uznána vinnou z daného přestupku, bylo zapotřebí prokázat vlastnosti výsledného produktu uváděného stěžovatelkou na trh, tj. onen protiprávní stav (srov. rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2020, č. j. 7 Afs 23/2020-22, bod 22 a tam citovaná judikatura). Této povinnosti správní orgán dostal, když pomocí zkušební metody SZPI 4911, k níž je držitelem akreditace, prokázal, že izotopový obraz vín stěžovatelky neodpovídá obrazu vzorků vín ve srovnávací skupině reprezentativních vzorků v Evropské databance vín tak, aby mohla být za původ vína považována deklarovaná vinařská oblast Morava. Stejně jako uvedl k metodě SZPI 4911

pokračování

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9 As 59/2017-52, i v této věci poukazuje na to, že smyslem testu geografického původu je toliko prokázat, zda se testovaný vzorek shoduje se zatříděným vínem uvedeným v databázi či nikoli. Test provedený správním orgánem prvního stupně prokázal neshodu, tedy za původ vína nemohla být považována deklarovaná vinařská oblast Morava.

[50] Stěžovatelka poukazuje na tvrzení krajského soudu o „akreditované zkušební metodě SZPI 4911“. Namítá, že akreditován je subjekt, nikoli zkušební metoda. Nejvyšší správní soud dává stěžovateli za pravdu. Hovořil-li krajský soud v bodech 30 a 49 o „akreditované zkušební metodě“, dopustil se dílčí pojmové nepřesnosti. Proces akreditace je vždy vázán ke konkrétnímu subjektu (v tomto případě k laboratoři), nikoli k metodě samotné. Je-li subjekt akreditován, znamená to, že disponuje pravomocí provádět určité činnosti podle konkrétních metod či postupů. Spíše než o „akreditované zkušební metodě“ měl krajský soud hovořit o „laboratoři akreditované podle normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2018 k měření metodou SZPI 4911“. Uvedená nepřesnost však dle názoru Nejvyššího správního soudu nemá vliv na srozumitelnost ani zákonnost napadeného rozsudku. Z odůvodnění rozsudku bez jakýchkoli pochybností plyne, že krajský soud shledal použitou metodu za dostatečně průkaznou a věrohodnou.

[51] Pokud stěžovatelka v bodě 40 doplnění kasační stížnosti „pouze dodává“, že z 97,5% míry spolehlivosti metody žalované vyplývá značně velká nejistota správnosti závěrů správních orgánů, jde o námitku nepřipustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Již žalovaný v napadeném rozhodnutí výslovně uzavřel, že míra spolehlivosti 97,5 % je považována za dostatečnou statistickou jistotu pro vyjádření výsledku (str. 37). Proti tomuto závěru však stěžovatelka v žalobě nijak nebrojila, ač tak učinit mohla. Její námitka tak nemůže být přípustná v řízení o kasační stížnosti.

[52] Nepřípustná je i námitka, že spolehlivost výsledků dosažených pomocí porovnání izotopového obrazu odebraného vína s množinou referenčních vzorků autentických vín zpochybňuje výsledky šetření Českého akreditačního institutu, který shledal nedostatky na straně pověřené laboratoře. Krajský soud se v napadeném rozsudku s touto argumentací vypořádal primárně tak, že ji označil za opožděnou, a tedy nepřipustnou. Pouze nad rámec pak doplnil, proč by tato argumentace neobstála ani věcně. Stěžovatelka v kasační stížnosti proti nosnému závěru krajského soudu o opožděnosti těchto námitek nijak nebrojí. Pouze dále rozvíjí svou věcnou argumentaci, aniž by zpochybnila závěr krajského soudu, že tuto argumentaci uplatnila v řízení před krajským soudem pozdě. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že polemizuje-li stěžovatelka toliko s právním názorem soudu vysloveným k určité otázce jen obiter dictum, uplatňuje jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s. Taková kasační stížnost, resp. její část, je ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřipustná (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 2. 2016, č. j. 6 Afs 84/2015-31, a tam citovaná judikatura).

K důkazu o původu vína předloženého stěžovatelkou

[53] Stěžovatelka nesouhlasí s tím, že krajský soud ani správní orgány nepřisoudily prakticky žádný význam rozborům duplicitních vzorků a jejich interpretaci zkušební laboratoří EUROFINS CZ na základě parametru 87Sr/86Srov, které nechala provést.

[54] Krajský soud odkázal stěžovatelku na str. 11 a 86 prvostupňového rozhodnutí a dále na bod 78 rozsudku č. j. 30 A 23/2020-658, ve kterém totožná námitka byla již vypořádána. Zároveň sám v bodě 47 napadeného rozsudku shrnul, že laboratoř EUROFINS CZ jen potvrdila naměřené izotopové zastoupení vodíku, kyslíku a uhlíku, ale nijak je z pohledu geografického původu neinterpretovala. Laboratoř dále změřila izotopové hodnoty stroncia, ačkoliv to nepatří do rozsahu její akreditace, přičemž ani neuvedla hodnotu nejistoty měření. Její následnou interpretaci naměřených hodnot stroncia pak žalovaný zpochybnil tím, že nejsou nijak charakteristické pro vinařskou oblast Morava, což doložil odkazy na odbornou literaturu. Poukázal na to, že daná metoda je jen v experimentálním stádiu. Dále krajský soud uvedl, že stěžovatelka neprokázala své tvrzení, že měření stroncia je pro určení geografického původu vína metodou spolehlivou a běžně používanou, či dokonce akreditovanou. Odkazuje-li za této situace stěžovatelka na vyjádření laboratoře EUROFINS CZ, že „[i]zotopový poměr stroncia měřený a prezentovaný v této analytické zprávě je v souladu s hodnotami očekávanými pro deklarovaný původ“, je i Nejvyšší správní soud toho názoru, že skutečnost, že hodnoty stroncia v testovaných vzorcích odpovídají deklarovanému původu vín stěžovatelky, nijak nepotvrzuje ani nevyvrací zjištění žalovaného, že hodnoty vodíku, kyslíku a uhlíku v daných vzorcích deklarovanému původu vín neodpovídají.

[55] Nejvyšší správní soud se s vypořádáním námítky provedeným krajským soudem zcela ztotožňuje. Považuje za nutné zdůraznit, že žalovaný na základě odebraných vzorků, jejich laboratorního rozboru a provedením srovnání metodou SZPI 4911 unesl důkazní břemeno, které jej v přestupkovém řízení tížilo. Důkaz předložený stěžovatelkou nijak nevyvrací závěry vyplývající z analýzy provedené správním orgánem prvního stupně a žalovaným, neboť k testování vzorků vín užívá jinou metodu, která není srovnatelná s metodou SZPI 4911. Z logiky věci tak metoda použitá laboratoří EUROFINS CZ není s to zpochybnit či vyvrátit závěry žalovaného. Na tom nic nemění tvrzení stěžovatelky, že neměla jinou možnost, jak ověřit původ svých vín. Nejvyšší správní soud má ve shodě s krajským soudem za to, že žalovaný v řízení přesvědčivě vysvětlil, proč naměřená hodnota izotopu stroncia není pro moravskou vinařskou oblast nikterak specifická, a není tudíž na základě ní možné určit geografický původ testovaného vína. Krajský soud tedy nepochybil, dospěl-li k závěru, že rozbor provedený laboratoří EUROFINS CZ nijak nezpochybnil zjištění správních orgánů. Ta totiž bez důvodných pochybností prokazují, že izotopový obraz vín stěžovatelky neodpovídá jejich deklarovanému původu.

K tvrzené výjimečnosti sedlecké lokality

[56] Stěžovatelka namítá, že krajský soud nevypořádal žalobní námitku specifické sedlecké oblasti. Námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčuje. Krajský soud se k dané žalobní námitce vyjádřil v bodě 50 napadeného rozsudku. Poukázal přitom na to, že daná námitka již byla vypořádána v rozsudku č. j. 30 A 23/2020-658, konkrétně v bodech 71, 73 a 77. Krajský soud dále odkázal na str. 27 až 77 prvostupňového rozhodnutí a na str. 34 až 35 a 42 až 44 rozhodnutí žalovaného s tím, že nepovažoval za potřebné argumentaci v těchto rozhodnutích uvedenou jakkoli doplňovat. Ani Nejvyšší správní soud nevidí jakéhokoli smyslu v tom, aby soudy stěžovatelce opakovaly veškeré závěry učiněné ve správních, resp. soudních řízeních, pokud s nimi byla již několikrát prokazatelně seznámena.

pokračování

[57] Stěžovatelka namítá, že rozsudek č. j. 30 A 23/2020-658 se specifičností sedlecké lokality zabýval toliko z pohledu hydrologického, nikoli z hlediska specifičnosti této oblasti jako celku. Ačkoliv se stěžovatelkou lze v tomto tvrzení souhlasit, považuje Nejvyšší správní soud za podstatné upozornit na závěr žalovaného, potvrzený krajským soudem v rozsudcích č. j. 30 A 23/2020-658 a č. j. 30 A 24/2020-618 (zejména body 73 a 74) i Nejvyšším správním soudem v rozsudcích č. j. 3 As 35/2022-103 (body 23 a 24) a č. j. 4 As 37/2022 - 109 (body 46 a 47), že sedlecká oblast není z hlediska izotopového složení hroznů nijak specifická. Tento závěr vyplynul mimo jiné i z dodatečného měření (provedeného na základě kontroly u ZD Sedlec v únoru 2020) vzorků vín z hroznů vypěstovaných v roce 2017 na stejných vinicích, z nichž měly pocházet i hrozny pro výrobu vín stěžovatelky. Podstatným Nejvyšší správní soud shledává to, že všechna vína odebraná u ZD Sedlec vyhověla v naměřených izotopových poměrech kyslíku a vodíku při porovnání se vzorky z Evropské databanky vín i z interní databáze jako geograficky pocházející z Moravy. V tomtéž srovnání však vína stěžovatelky vykazala významně vyšší hodnoty těžkých izotopů, než jaké byly charakteristické pro skupinu autentických vzorků.

[58] Za této situace považuje Nejvyšší správní soud za nadbytečné zabývat se tvrzenými specifiky dané oblasti jako celku, neboť určující je hledisko izotopového složení hroznů. Jakkoliv v řízení o kasační stížnosti vedly strany obsáhlou polemiku týkající se potenciálních specifik sedlecké oblasti, vlivu a vůbec existence zavlažování těch kterých vinic, je dle Nejvyššího správního soudu zřejmé, že pro výsledek, tj. pro určení geografického původu odebraných vín, nemají tyto úvahy rozhodující význam. Jak již bylo v předchozích řízeních popsáno, při dostatku srážek není podstatné, zda se jedná o vzorky ze zavlažovaných vinic či nikoliv. Navíc příjem vody (srážkové i závlahové) vede ke snížení množství těžkých izotopů vodíku a kyslíku v hroznech. Rovněž lze odkázat na skutečnost, že vydatné srážky v sedlecké lokalitě v září 2017 vliv závlah zcela vymazaly. Tyto teoretické poznatky vycházejí jak ze zahraničních výzkumů, tak i ze statistických údajů vyplývajících z databází žalovaného z jiných let. Nejvyšší správní soud nepovažuje za účelné opakovat argumentaci správních orgánů, které se ke všem tvrzením a podkladům předloženým stěžovatelkou podrobně a přesvědčivě vyjádřily. Na konkrétních příkladech vysvětlily stěžovatelce i to, z jakého důvodu nelze závěry z odborných vyjádření prof. Ing. P. P., Ph.D. a doc. Ing. M. Š., Ph.D. aplikovat na problematiku metabolismu těžších izotopů ve vinné révě. Například doc. Š. nijak nezkoumal procesy tvorby izotopů v hroznech ani dopad vody na jejich složení – zde nabízel jen své nepodložené hypotézy. Doc. Š. pouze měřil izotopové složení půdní vody na vinohradech ZD Sedlec a porovnával mezi sebou různá data o izotopovém složení říční vody a srážek. Prof. Ing. P. P., Ph.D. není specializován na metabolismus vinné révy (je expertem na odrůdy, morfologii, případně nemoci vinné révy), zaměřil se přitom ve svém vyjádření pouze na odrůdu Tramín červený, přičemž správní orgány dostatečně vysvětlily, z jakého důvodu nelze považovat jeho vyjádření za správné. Stěžovatelka navíc v žalobě ani v kasační stížnosti neuvedla nic konkrétního proti argumentu žalovaného, že prof. Ing. P. P., Ph.D. a doc. Ing. M. Š., Ph.D. nejsou experti na metabolismus vinné révy.

[59] Stěžovatelka v replice uvádí, že žalovaný i správní soudy vycházely v předchozích řízeních z nesprávného předpokladu, že v případě vína odrůdy *Ryzlink vlašský* se navzdory obdobnému izotopovému signálu nejednalo o hrozny ze zavlažované vinice, což dokládá odpověď ZD Sedlec na dotaz, který učinila dne 14. 3. 2025. Stěžovatelka předložila v replice

a duplice tyto důkazy – konkrétně „Dotaz ve věci zavlažování vinohradu č. 746789/0019“ a „Odpověď ZD Sedlec ze dne 18. 3. 2025“, „Sdělení ZD Sedlec ze dne 19. 6. 2025“. Nejvyšší správní soud k nim však podle § 109 odst. 5 s. ř. s. nemohl přihlídnout s ohledem na povahu řízení o kasační stížnosti – úkolem Nejvyššího správního soudu je primárně přezkoumat závěry krajského soudu, které zaujal k jednotlivým skutkovým a právním otázkám; všechny skutečnosti a je prokazující důkazy, které jsou rozhodné pro zjištění skutkového stavu věci, tedy musí žalobce (pozdější stěžovatel) uvést a navrhnout již před krajským soudem. Opačný přístup, tj. přihlížení ke skutečnostem a důkazům uplatněným poprvé v kasační stížnosti, by prakticky popřel kasační princip, na němž je toto řízení o mimořádném opravném prostředku postaveno. Všechny skutečnosti a je prokazující důkazní prostředky, které jsou rozhodné pro zjištění skutkového stavu ve věci samé, měla proto stěžovatelka uvést a navrhnout již v řízení před soudem prvního stupně. K tomu v projednávané věci nedošlo, neboť uvedené důkazy stěžovatelka předložila poprvé až v řízení o kasační stížnosti. V řízení o žalobě před krajským soudem stěžovatelka dotaz ani odpovědi ZD Sedlec nepředložila, neboť dotaz učinila až v návaznosti na zamítavý rozsudek krajského soudu, ač jej mohla učinit již dříve. Nejvyšší správní soud proto k těmto listinám podle § 109 odst. 5 s. ř. s. nepřihlížel.

[60] S ohledem na výše uvedené posouzení vlivu sedlecké oblasti na izotopové složení vín Nejvyšší správní soud opakuje, že otázka zavlažování této konkrétní odrůdy révy vinné není pro posouzení závěrů žalovaného a krajského soudu, resp. pro závěr o použitelnosti srovnávacích vzorků v Evropské databance vín se vzorky odebranými u stěžovatelky, podstatná, což ostatně uvedl i krajský soud v rozsudcích č. j. 30 A 23/2020-658 (bod 50) a č. j. 30 A 24/2020-618 (bod 58). V této souvislosti lze odkázat na rozsudky č. j. 3 As 35/2022-103 (body 24 a 25) a č. j. 4 As 37/2022-114 (body 47 a 48), ve kterých Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že tvrzení stěžovatelky ohledně specifčnosti vín ze zavlažovaných vinic ZD Sedlec je nepodloženou domněnkou a shledal kasační argumentaci týkající se specifčnosti místních půdních podmínek, specifčnosti techniky zavlažování, specifčnosti vody z řeky Dyje užívané pro zavlažování a specifčnosti způsobu příjmu vody zdejší révou za nedůvodnou. Stejně jako to učinil Nejvyšší správní soud v uvedených rozsudcích, i v této věci považuje z těchto důvodů za nepodstatné zabývat se tím, zda v dané oblasti spadlo v roce 2017 více či méně srážek. Domněnka stěžovatelky, že extrémní sucho v povodí dolního toku Dyje v roce 2017 mohlo vést k nesprávnému posouzení původu vín, byla správními orgány i správními soudy v předchozích řízeních přesvědčivě vyvrácena. Na hodnotu izotopů v hroznech má rozhodující vliv voda přijímaná maximálně v posledních třiceti dnech před sklizní. Vliv závlahy (či sucha v celém roce 2017) na izotopové složení hroznů sklizených na přelomu září a října lze zanedbat, neboť vydatné srážky v měsíci září 2017 musely sjednotit izotopový obraz hroznů ze zavlažovaných i nezavlažovaných vinic.

[61] Nejvyšší správní soud také již ve shora uvedených rozsudcích č. j. 3 As 35/2022-103 (bod 25) a č. j. 4 As 37/2022-114 (bod 48) vyslovil, že databáze správních orgánů jsou pro posuzování případ dostatečně reprezentativní, a to i pro ověřování vzorků vín pocházejících ze zavlažovaných vinic. Nutno odkázat i na řadu srovnání, kterými bylo potvrzeno, že zařazování vín ze zavlažovaných vinic do databází nikterak zásadně nerozšiřuje izotopové rozmezí stanovené reprezentativním počtem vín z nezavlažovaných vinic.

pokračování

K posouzení závažnosti přestupků, polehčujících a přitěžujících okolností

[62] Krajský soud dle názoru stěžovatelky nesprávně posoudil závažnost spáchaných přestupků, jakož i polehčujících a přitěžujících okolností.

[63] Nejvyšší správní soud předesílá, že prezkumná činnost správního soudu nemá vést ke zhodnocení jednotlivých namítaných skutečností, které by (dle tvrzení stěžovatelky) mohly mít vliv na výši pokuty. Krajský soud byl v souladu s § 78 odst. 1 s. ř. s. povolán pouze k tomu, aby detekoval takové jednání rozhodujícího správního orgánu (žalovaného), které by vykazovalo znaky libovůle, nebo kterým by došlo k vybočení ze zákonných mantinelů správního uvážení či jeho zneužití. Přílehavě popsal soudní rozsah prezkumu správního rozhodnutí Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 22. 12. 2005, č. j. 4 As 47/2004-87, podle něhož „při prezkoumávání rozhodnutí, jímž byla uložena pokuta za správní delikt, správní soud nehodnotí spravedlivost pokuty, nýbrž pouze zkoumá, zda byly splněny podmínky pro její uložení, zda správní orgán srozumitelně odůvodnil její výši zvolenou ze zákonného rozmezí a zda celkově dbal mezi správního uvážení stanovených mu zákonem“.

[64] Podle § 39 odst. 7 písm. d) zákona o vinohradnictví a vinařství bylo možné stěžovatelce za nejzávažnější přestupek [tj. přestupek č. 1 dle § 39 odst. 2 písm. t) zákona o vinohradnictví a vinařství] uložit sankci až ve výši 50 000 000 Kč. Z hlediska možné výše sankce je zjevné, že takové porušení zákona je považováno za závažné. Pro naplnění znaků skutkové podstaty citovaného přestupku zákon nevyžaduje z hlediska subjektivní stránky úmyslné jednání pachatele. Naopak, odpovědnost je dovozována objektivně. Stěžovatelka spáchala vícero přestupků, přičemž žalovaný správně postupoval dle zásady absorpce a sankcionoval nejprísněji postižitelný delikt; uložil stěžovatelce peněžitou sankci u spodní hranice zákonného limitu sazby.

[65] Stěžovatelce nelze přisvědčit v námitce nesprávného hodnocení závažnosti přestupků krajským soudem. Skutečnost, že podstatná část vína byla stažena, a neměla tedy jakýkoli ekonomický dopad na spotřebitele, by měla být dle stěžovatelky hodnocena v její prospěch. Nejvyšší správní soud se s touto úvahou neztotožnil. Aby mohla být tato skutečnost připsána ve prospěch stěžovatelky, muselo by se jednat o skutečnost, která nastala buďto samotným konáním stěžovatelky z její vlastní vůle či v přímé souvislosti s ním. Stažení vín z oběhu však bylo stěžovatelce nařízeno opatřením správního orgánu prvního stupně, nedošlo k němu z vlastní vůle stěžovatelky. Nelze tak uvažovat o tom, že by taková skutečnost mohla být hodnocena ve prospěch stěžovatelky. Nejvyšší správní soud nepřisvědčuje stěžovatelce ani v úvaze, že takový závěr je v nepoměru s tím, že potenciální dopady na spotřebitele v ekonomické rovině jí byly přičteny v neprospěch. V tomto ohledu se totiž jedná o přímý důsledek jednání stěžovatelky, neboť uvedení vína neznámého původu na trh (22 692 lahví) bylo s to ekonomicky oklamat tisíce spotřebitelů.

[66] Stěžovatelka namítá, že v její prospěch měla být hodnocena vysoká kvalita jejích vín, která byla uvedena na trh. Ani tato námitka není důvodná. Stěžovatelce nebylo vytýkáno, že by spotřebitelům nabízela víno jiné než deklarované kvality, ale že spotřebitelům nabízela víno jiného než deklarovaného původu. Nemůže tedy být v její prospěch hodnocena skutečnost, že tato vína považuje za vysoce kvalitní. Oprávněným zájmem spotřebitele není jen to, aby jím zakoupené víno bylo „kvalitní“, nýbrž aby splňovalo

charakteristiky, které od něj na základě jeho označení lze očekávat. Spotřebitel, který měl v úmyslu zakoupit moravské víno, ať už z jakéhokoli důvodu, si mohl bez vlastního přičinění koupit víno jiného původu, o které vůbec nestál. Nelze tedy za spotřebitele paušálně dovozovat, že by jim snad vysoká kvalita vína nahradila jejich původ.

[67] Stěžovatelka polemizuje s krajským soudem v otázce, co je projevem zásady *in dubio pro reo*, a to ve vztahu k jejímu požadavku na hodnocení nedbalostní formy zavinění jako polehčující okolnosti. Jak uvedl krajský soud, odpovědnost stěžovatelky za přestupky byla odpovědností objektivní, tedy bez ohledu na zavinění. Skutkový stav věci ve vztahu k zavinění nebyl vůbec zjišťován. V obecné rovině lze souhlasit s tvrzením stěžovatelky, že není-li prokázán úmysl, považuje se zavinění za nedbalostní. V této věci však krajský soud vysvětlil, že i kdyby se jednalo o nedbalost, tak vzhledem k množství a různým odrůdám neznámého původu by muselo jít o nedbalost dosti hrubou, která tak nemohla být považována za polehčující okolnost. Žalovaný tak správně nevyhodnotil formu zavinění jako polehčující okolnost, a to s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti případu.

[68] Stěžovatelka nesouhlasí ani s tím, že správní orgány ani krajský soud nehodnotily v její prospěch dobu uplynulou od spáchání přestupků. Nejvyšší správní soud se na rozdíl od stěžovatelky zcela ztotožňuje s odůvodněním krajského soudu, že tato doba byla dána objektivními okolnostmi souvisejícími jak s vedením samotného přestupkového řízení, tak s činností správních orgánů jemu předcházející. Stejně jako stěžovatelka nejednala v přestupkovém řízení účelově, ani správní orgány nebyly v průběhu řízení jakkoli nečinné. Zabývaly se vyjádřeními stěžovatelky, veškerými jejími námitkami i návrhy, jež obnášely mimo jiné i konání ústního jednání, výslechy svědků, hodnocení předložených odborných posouzení a dalších zdrojů, a odpovídajícím způsobem na ně reagovaly. Ani jedné ze stran tedy nelze jakkoli vytýkat její aktivitu či neaktivitu v průběhu přestupkového řízení. Ze stejného důvodu ale nelze ani dobu uplynulou od spáchání přestupků hodnotit bez dalšího jako polehčující okolnost.

[69] Přestože lze se stěžovatelkou v obecné rovině souhlasit v tom, že správní orgán mohl přestupkové řízení zahájit dříve, neshledává Nejvyšší správní soud tuto skutečnost samu o sobě za důvod pro konstatování nepřiměřené délky řízení. Doba, jež uplynula od spáchání posledního přestupku (tj. den 10. 12. 2019 u přestupků č. 1 - 5 a den 6. 4. 2021 u přestupku č. 6) ke dni vydání rozhodnutí žalovaného (11. 4. 2023) byla dlouhá. Jistě je třeba mít na paměti, že postupem času se může snižovat význam postihu pro pachatele přestupku, jelikož přestává plnit svou společenskou funkci, přičemž doba, která uplynula od spáchání přestupků, se může projevit ve výši uložené sankce (k tomu srov. blíže rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2018, č. j. 1 As 178/2017-93). V dané věci však soud neshledal, že by tato doba byla *nepřiměřeně* dlouhá. Protiprávní jednání stěžovatelky bylo dle rozhodnutí žalovaného ukončeno dne 10. 12. 2019, resp. 6. 4. 2021, řízení bylo zahájeno dne 8. 11. 2021 a stěžovatelka byla shledána vinnou prvostupňovým rozhodnutím ze dne 17. 8. 2022. Nelze přitom pominout, že v době před zahájením přestupkového řízení správní orgány vydaly opatření, jimiž bezprostředně reagovaly na kontrolní zjištění (dvě opatření ze dne 10. 12. 2019, dvě zamítavá rozhodnutí o odvolání proti těmto opatřením ze dne 17. 12. 2019). Podle soudu přitom složitost a rozsáhlost dané věci odůvodňovaly nastalou délku řízení. Proto ji nelze považovat za polehčující okolnost, která by měla mít dopad na výši uložené pokuty.

pokračování

VI. Závěr a náklady řízení

[70] Ve světle výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[71] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. dubna 2026

Milan Podhrázký
předseda senátu